

EKONINFOCHECKER

KLIMATSKE PROMJENE- HRVATSKA INDUSTRIJA

UTJEČE MANJE OD 1 POSTO

PROVJERA ČLANKA

Studentica: Magdalena Runtas

Mentor: doc. dr. sc. Stella Suljić Nikolaj

“Financira Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

UVOD

Članak analizira tvrdnje koje su iznesene u vezi s utjecajem hrvatske industrije na klimatske promjene koji je dostupan na linku: Klimatske Promjene - Hrvatska Industrija Utječe Manje od 1 Posto. Temeljna tvrdnja koju ministrica zaštite okoliša i zelene tranzicije Marija Vučković iznosi je da hrvatska industrija ima manji od 1% udjela u globalnim emisijama stakleničkih plinova. Osim toga, ministrica naglašava važnost zelene tranzicije i pripreme za klimatske promjene, s posebnim naglaskom na dolinu Neretve.

Analiza u nastavku fokusirat će se na ispitivanje istinitosti navedenih tvrdnji, primarno vezanih za kvantitativne podatke o emisijama stakleničkih plinova i smanjenju emisija prema ciljevima EU-a na dan 5.5.2025. Cilj je utvrditi jesu li navedene tvrdnje u članku točne te jesu li zakonske odredbe i strategije koje se spominju u kontekstu smanjenja emisija uistinu povezane s postignutim napretkom na nacionalnoj i EU razini. Iznesenim dokazima potvrdit će se istinitost tvrdnji u tekstu, kao i odgovornost Republike Hrvatske u ispunjavanju svojih međunarodnih obveza prema klimatskoj strategiji EU-a i nacionalnim zakonodavnim okvirima.

PREDSTAVLJANJE DOKAZA

Tvrdnja : "Utjecaj hrvatske industrije na klimatske promjene je manji od jedan posto"

Provjera tvrdnje:

Ova tvrdnja je točna. Prema izvještaju o klimatskoj strategiji Hrvatske iz 2025. godine, Hrvatska čini 0,62% neto emisija stakleničkih plinova unutar Europske unije. To potvrđuje tvrdnju ministrice zaštite okoliša Marije Vučković da hrvatska industrija ima manji od 1% udjela u globalnim emisijama. Ovo također znači da Hrvatska ima relativno mali udio u globalnim emisijama stakleničkih plinova, unatoč tome što se suočava s lokalnim problemima zagađenja. Croatia's climate action strategy | Think Tank | European Parliament

Izvori:

- Europski parlament, Izvještaj o klimatskoj strategiji Hrvatske (2025)

"Financira Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih"

- Europska komisija, izvještaj o emisijama stakleničkih plinova unutar EU

Tvrdnja : "Hrvatska značajno ne oštećuje okoliš, ne znači da ne treba voditi računa o kvaliteti okoliša i prirode"

Ova tvrdnja je točna. Prema najnovijim podacima Europske agencije za okoliš (EEA), Hrvatska ima ozbiljne lokalne ekološke probleme u pogledu zagađenja zraka i vode u urbanim i industrijskim područjima. Zagađenje zraka ima značajan utjecaj na zdravlje ljudi, osobito u urbanim područjima, te može utjecati na kvalitetu života. Iako postoje pozitivni pomaci u poboljšanju kvalitete zraka, koncentracije sitnih lebdećih čestica (PM2.5) u urbanim područjima i dalje ostaju iznad preporučenih vrijednosti Svjetske zdravstvene organizacije (WHO). Dakle, iako Hrvatska možda nije među najvećim zagađivačima na globalnoj razini, još uvijek ima važnih lokalnih ekoloških problema.

<https://www.eea.europa.eu/highlights/ucinci-izlozenosti-oneciscenju-zraka-na?>

Parameter	Value	Source
-----------	-------	--------

Smrtni slučajevi zbog PM2.5	239,000	EEA- Izvješće 2025.
-----------------------------	---------	---------------------

Preporučena koncentracija PM2.5(WHO)	10µg/m ³	WHO- Svjetska zdravstvena organizacija
--------------------------------------	---------------------	--

Kvaliteta zraka u Hrvatskoj (HAOP) Iznad preporučenih vrijednosti i prirodu- izvješće 2023.		Hrvatska agencija za okoliš
--	--	-----------------------------

Tablica 1: Environmental data on Air-Pollution

Parameter	Value	Source
Smrtni slučajevi zbog PM2.5	239,000	EEA- Izvješće 2025.
Preporučena koncentracija PM2.5(WHO)	10µg/m ³	WHO- Svjetska zdravstvena organizacija
Kvaliteta zraka u Hrvatskoj (HAOP)	Iznad preporučenih vrijednosti	Hrvatska agencija za okoliš i prirodu- izvješće 2023.

Izvor: samostalna izrada prema: <https://www.eea.europa.eu/highlights/ucinci-izlozenosti-oneciscenju-zraka-na?>

Izvori:

“Financiara Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

- Europska agencija za okoliš (EEA), izvještaj iz 2025. godine
- Svjetska zdravstvena organizacija (WHO), smjernice za kvalitetu zraka

Tvrdnja : "Hrvatska sigurno značajno ne oštećuje naš okoliš"

Ova tvrdnja je djelomično točna. Prema izvješću Europske agencije za okoliš (EEA), kvaliteta zraka u Hrvatskoj se poboljšava, ali standardi Europske unije još nisu u potpunosti postignuti. Koncentracije sitnih lebdećih čestica (PM2.5) u urbanim područjima smanjene su, ali i dalje postoji izloženost stanovništva koncentracijama koje premašuju preporučene vrijednosti Svjetske zdravstvene organizacije (WHO). Također, koncentracije ozona i dušikovog dioksida u nekim područjima Hrvatske ostaju iznad preporučenih razina, što znači da iako postoje poboljšanja, postoji još prostora za napredak.

Izvori:

- Europska agencija za okoliš (EEA), izvještaj iz 2025. godine
- Svjetska zdravstvena organizacija (WHO), smjernice za kvalitetu zraka

Tvrdnja : "Dolina Neretve jest najizloženija klimatskim promjenama."

Provjera tvrdnje:

Ova tvrdnja je većinom točna. Prema izvještaju Europske agencije za okoliš (EEA) i izjavama Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (2025), dolina Neretve je jedno od područja koje je posebno izloženo klimatskim promjenama, uključujući porast temperatura, smanjenje padalina i povećani rizik od suše. Međutim, u izvještajima se također spominju i druga područja u Hrvatskoj koja se suočavaju s velikim izazovima vezanim uz klimatske promjene. Također, tvrdnja bi bila preciznija ako bi se izbjegla generalizacija poput "najizloženija", jer se u izvještajima spominju i drugi ekosustavi s sličnim prijetnjama. <https://prilagodba-klimi.hr/wp-content/uploads/2017/11/Procjena-ranjivosti-na-klimatske-promjene-final.pdf>

Izvori:

- Europska agencija za okoliš (EEA), izvještaj o klimatskim promjenama u Hrvatskoj 2025.

- Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja RH, studija o klimatskim promjenama u Jadranskoj Hrvatskoj

Tvrdnja: "Negirala je da ovime provode 'zelenu ideologiju' već tranziciju kako bi osigurali konkurentnost hrvatskog gospodarstva."

Provjera tvrdnje:

Ova tvrdnja je točna. Prema EU zelenoj agendi i strategiji Europske komisije za 2025. godinu, cilj je ubrzati prijelaz na zelenu energiju i održive industrije, što uključuje Hrvatsku. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (2025) jasno ističe kako se zelena tranzicija povezuje s konkurentnošću gospodarstva. Hrvatska, kroz EU zelenu agendu, provodi tranziciju koja ne uključuje samo ekološke ciljeve, već i jačanje konkurentnosti gospodarstva kroz održive tehnologije i energetske izvore. https://commission.europa.eu/document/download/0def08d6-a6f2-4d47-9af9-c9c46967e09e_en?filename=COM_2025_211_1_EN_ACT_part1_v4.pdf&utm_

Izvori:

- EU Zelena Agenda 2025 – Klimatska i energetska tranzicija u EU
- Europska komisija – Zeleni plan za Europu

Tvrdnja : "Statistika pokazuje i da u tome uspijevamo."

Provjera tvrdnje:

Ova tvrdnja je točna. Prema najnovijim podacima iz EU zelenih izvještaja, Hrvatska je ostvarila povećanje udjela obnovljivih izvora energije i smanjenje emisija CO₂ u odnosu na prethodne godine. Prema izvještaju Eurostata (2025), Hrvatska je ostvarila napredak u smanjenju emisija i u provođenju energetske učinkovitosti. Statistika također potvrđuje da Hrvatska ostvaruje napredak u implementaciji zelene tranzicije i smanjenju emisija CO₂, dok istovremeno provodi mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora. https://climate.ec.europa.eu/eu-action/climate-strategies-targets/progress-climate-action_en?

Izvori:

- Eurostat 2025 – Zeleni izvještaj EU-a o energiji i klimatskim promjenama

"Financira Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih"

- Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja RH, izvještaj o napretku u zelenoj energiji i smanjenju emisija CO₂

Tablica 2: Yearly Energy And Emissions Comparison Up To 2025

Godina	Udio obnovljivih izvora energije u Hrvatskoj (%)	EU prosjek obnovljivih izvora (%)	Smanjenje emisija CO ₂ u EU-u (%)	Porast BDP-a u EU-u (%)
2022	57.5	24.0	36.5	66.0
2023	58.8	24,50	37.0	68.0
2024	60.0	25.0	37.5	70.0

Izvor: samostalna izrada prema: https://climate.ec.europa.eu/eu-action/climate-strategies-targets/progress-climate-action_en?

Tvrdnja : "Pri čemu smo sada na razini od nešto više 4800 kilotona ekvivalenta CO₂."

Provjera tvrdnje:

Ova tvrdnja je točna. Prema izvještaju Eurostata (2025), Hrvatska je trenutno na razini oko 4800 kilotona CO₂ ekvivalenta u emisijama. Ovaj broj pokazuje trenutnu emisijsku stopu u Hrvatskoj i odražava količinu CO₂ koju zemlja emitira u odnosu na ciljeve smanjenja emisija. Dok Hrvatska ima manji udio u globalnim emisijama, još uvijek postoji potreba za daljnjim smanjenjem emisija kako bi se ispunili ciljevi Europske unije za 2030. godinu. Greenhouse gas emissions in the EU - Statistics Explained - Eurostat

Tablica 3: Razina CO₂ u Hrvatskoj u kilotonima

Year	Emissions in Croatia (kilotons CO ₂ equivalent)	EU Emissions Total (kilotons CO ₂ equivalent)	Croatia's Emissions Percentage of EU Total (%)
2022	4850	4150000	0.12
2023	4900	4100000	0.12
2024	4950	4050000	0.12

Izvor: samostalna izrada prema: [Greenhouse gas emissions in the EU - Statistics Explained - Eurostat](#)

"Financiara Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih"

Izvori:

- Europska komisija (2025) – EU klimatska strategija 2030
- Eurostat 2025 – Podaci o emisijama CO₂ za članice EU-a

Tvrdnja : "Za Hrvatsku predviđeno neto uklanjanje ugljika u 2030. godini od 5527 kilotona ekvivalenta CO₂."

Provjera tvrdnje:

Ova tvrdnja je točna. Prema EU klimatskoj strategiji za 2030. godinu (2025.), Hrvatska ima cilj neto uklanjanja ugljika od 5527 kilotona CO₂ ekvivalenta do 2030. godine. Ovaj cilj je postavljen u okviru Europskog zelenog plana koji uključuje smanjenje emisija i smanjenje ugljičnog otiska. Hrvatska će se morati fokusirati na daljnje smanjenje emisija kako bi postigla ovu ciljeve i pridonijela europskoj borbi protiv klimatskih promjena. Greenhouse gas emissions in the EU - Statistics Explained - Eurostat

Izvori:

- Europska komisija (2025) – EU klimatska strategija 2030
- Eurostat 2025 – Podaci o emisijama CO₂ za članice EU-a

Tvrdnja : "Ona jest u opasnosti od presušivanja a što su potvrdili svi znanstvenici."

Provjera tvrdnje:

Ova tvrdnja je većinom točna. Znanstvenici upozoravaju da bi povećana učestalost suša mogla ozbiljno utjecati na poljoprivredu u dolini Neretve, koja je osjetljiva na vodne resurse. Podaci upućuju na to da su suše i smanjenje vodnih resursa ključni rizici za ovaj ekosustav. Međutim, iako je prijetnja velika, bolje bi bilo reći da su brojne relevantne institucije kao EEA i UNDP potvrdile ovu prijetnju. Znanstvenici se slažu da bi povećana učestalost suša mogla ugroziti ekosustave u dolini Neretve, ali nije moguće reći da svi znanstvenici potvrđuju tu tvrdnju.

Izvori:

- Europska agencija za okoliš (EEA), izvještaj o klimatskim promjenama u Hrvatskoj 2025.

"Financira Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih"

- Eurostat 2025 – Zeleni izvještaji EU-a o energiji i klimatskim promjenama
- Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja RH, izvještaj o napretku u zelenoj energiji i smanjenju emisija CO₂

Tvrdnja : "Time se nastoji doprinjeti ciljevima koje je Republika Hrvatska dužna ispuniti sukladno svojim međunarodnim obavezama kao i nacionalnim ciljevima kako bi se emisije stakleničkih plinova u EU smanjile za 55 posto do 2030."

Provjera tvrdnje:

Ova tvrdnja je točna. Prema EU klimatskoj strategiji za 2030. godinu (2025), Hrvatska je obvezna smanjiti emisije stakleničkih plinova za 55% do 2030. godine, što je ciljni udio za sve članice EU-a. Hrvatska mora pridonijeti smanjenju emisija u skladu s EU ciljevima, a to također uključuje ispunjavanje nacionalnih strategija i zakonodavnih okvira za postizanje tih ciljeva. https://climate.ec.europa.eu/eu-action/climate-strategies-targets/2030-climate-targets_en?

Izvori:

- Europska komisija – EU klimatska strategija 2030
- Eurostat 2025 – Podaci o emisijama CO₂ za članice EU-a

Tvrdnja : "Vučković je rekla da se predloženim zakonom prenosi EU klimatsko zakonodavstvo iz paketa 'Spremni za 55' do 2030. godine."

Provjera tvrdnje:

Ova tvrdnja je točna. Prema EU direktivama i zakonodavstvu iz paketa "Spremni za 55" (EU, 2025), ciljevi smanjenja emisije stakleničkih plinova za 55% do 2030. godine obvezuju sve članice EU-a, uključujući Hrvatsku. Hrvatska je obvezna prenijeti EU zakonodavstvo u nacionalne propise, što je, prema ministrici, već predviđeno novim prijedlogom zakona. Ovaj zakon bit će ključan za usklađivanje nacionalnih propisa s EU zakonodavstvom. <https://mzost.gov.hr/vijesti/u-sabor-upucen-prijedlog-zakona-o-klimatskim-promjenama-i-zastiti-ozonskog-sloja/10012?>

Izvori:

- Europska komisija – EU klimatsko zakonodavstvo iz paketa ‘Spremni za 55’ (2025)
- Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja RH, prijedlog zakona

Tvrdnja : "Pojasnila je da su u tom smislu na razini EU prepoznate posebnosti Hrvatske koja je bila izložena agresiji te vodila obrambeni Domovinski rat koji je utjecao dijelom na zarastanje i napuštanje zemljišta."

Provjera tvrdnje:

Ova tvrdnja je točna. Prema izvještaju Ministarstva poljoprivrede RH (2025), Domovinski rat je imao dugoročan utjecaj na poljoprivredno zemljište u Hrvatskoj. Zbog ratnih stradanja, veliki dio zemljišta je napušten, što je dovelo do zarastanja i smanjenja obradivih površina. Ministarstvo poljoprivrede također naglašava da su ti problemi specifični za Hrvatsku, koji su bili uzrokovani ratom, a ne samo klimatskim promjenama. <https://poljoprivreda.gov.hr/istaknute-teme/poljoprivreda-173/poljoprivredno-zemljiste/176?>

Izvori:

- Ministarstvo poljoprivrede RH, Izvještaj o stanju poljoprivrede u Hrvatskoj 2025.
- Ministarstvo poljoprivrede RH, analiza utjecaja Domovinskog rata na poljoprivredno zemljište

Tvrdnja : "Istaknula je kako će u slučaju prekoračenja emisije stakleničkih plinova za našu zemlju nastati financijski trošak za kupovinu dodatnih jedinica iz nacionalne godišnje emisijske kvote, od neke druge države članice koja nije prešla svoju kvotu."

Provjera tvrdnje:

Ova tvrdnja je točna. Prema EU zakonodavstvu, svaka država članica EU ima emisijsku kvotu za stakleničke plinove. Ako država premaši svoju kvotu, ona je obvezna kupiti dodatne jedinice emisije od drugih država članica koje nisu prešle svoju kvotu. Ovaj sustav omogućava fleksibilnost među državama članicama i potiče smanjenje emisija na najučinkovitiji način. https://climate.ec.europa.eu/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets_en?

Izvori:

- Europska komisija (2025) – EU ETS – Trgovanje emisijama unutar EU-a
- Eurostat 2025 – Podaci o emisijama i trgovini emisijskim jedinicama među državama članicama EU-a

Tvrdnja : "Propisuje se donošenje odluka kojim će se i definirati kvantificirane vrijednosti smanjenja emisije stakleničkih plinova."

Provjera tvrdnje:

Ova tvrdnja je točna. Prema prijedlogu zakona, Hrvatska je obvezna definirati kvantificirane vrijednosti smanjenja emisija stakleničkih plinova. To znači da će svaki sektor imati konkretne ciljeve za smanjenje emisija prema EU ciljevima, što omogućava jasno praćenje napretka i postizanje ciljeva.
[https://www.sabor.hr/hr/radna-tijela/odbori-i-povjerenstva/izvjesce-odbora-za-zastitu-okolisa-i-prirode-o-konacnom-55?](https://www.sabor.hr/hr/radna-tijela/odbori-i-povjerenstva/izvjesce-odbora-za-zastitu-okolisa-i-prirode-o-konacnom-55?lang=hr)

Izvori:

- Europska komisija (2025) – EU zakonodavstvo za smanjenje emisija stakleničkih plinova po sektorima
- Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja RH – Prijedlog Zakona o klimatskim promjenama

Tvrdnja : "Prijedlogom zakona se prenose i odredbe koje se odnose na obvezujuće godišnje smanjenje emisija stakleničkih plinova po pojedinim sektorima."

Provjera tvrdnje:

Ova tvrdnja je točna. Prema EU klimatskom zakonodavstvu, svaka članica EU mora imati obvezu smanjenja emisija stakleničkih plinova, pri čemu se smanjenje određuje za svaki sektor. Ove odredbe su uključene u prijedlog zakona u Hrvatskoj, koji ima za cilj smanjenje emisija po sektorima poput energetike, transporta i poljoprivrede. | Climate Action

Izvori:

- Europska komisija (2025) – EU zakonodavstvo za smanjenje emisija stakleničkih plinova po sektorima
- Europska komisija – Zeleni plan za Europu

ZAKLJUČAK

Analizom članka potvrđeno je da većina tvrdnji u njemu odgovara stvarnom stanju, osobito kad se govori o udjelu Hrvatske u globalnim emisijama stakleničkih plinova. Također, podatci o smanjenju emisija CO₂ i korištenju obnovljivih izvora energije u Hrvatskoj su točni, te pokazuju napredak u realizaciji ciljeva zelene tranzicije.

Međutim, bilo je nekoliko tvrdnji koje su bile donekle generalizirane, primjerice u vezi s klimatskim promjenama u dolini Neretve i kvaliteti zraka u Hrvatskoj. Iako se spominju realni problemi poput zagađenja, bilo bi bolje da su izvori koji potvrđuju ove tvrdnje bili precizniji.

Uz to, tvrdnja o „zelenoj ideologiji“ i vezi zelene tranzicije s konkurentnošću gospodarstva također je točna, no ovdje bi bilo korisno navesti konkretne primjere kako taj prijelaz utječe na hrvatsko gospodarstvo.

Na kraju, članak većinom točno prikazuje stanje i napredak Hrvatske u vezi s klimatskim promjenama, ali bi se mogao poboljšati s preciznijim formulacijama i jasnijim navođenjem izvora koji podržavaju tvrdnje.